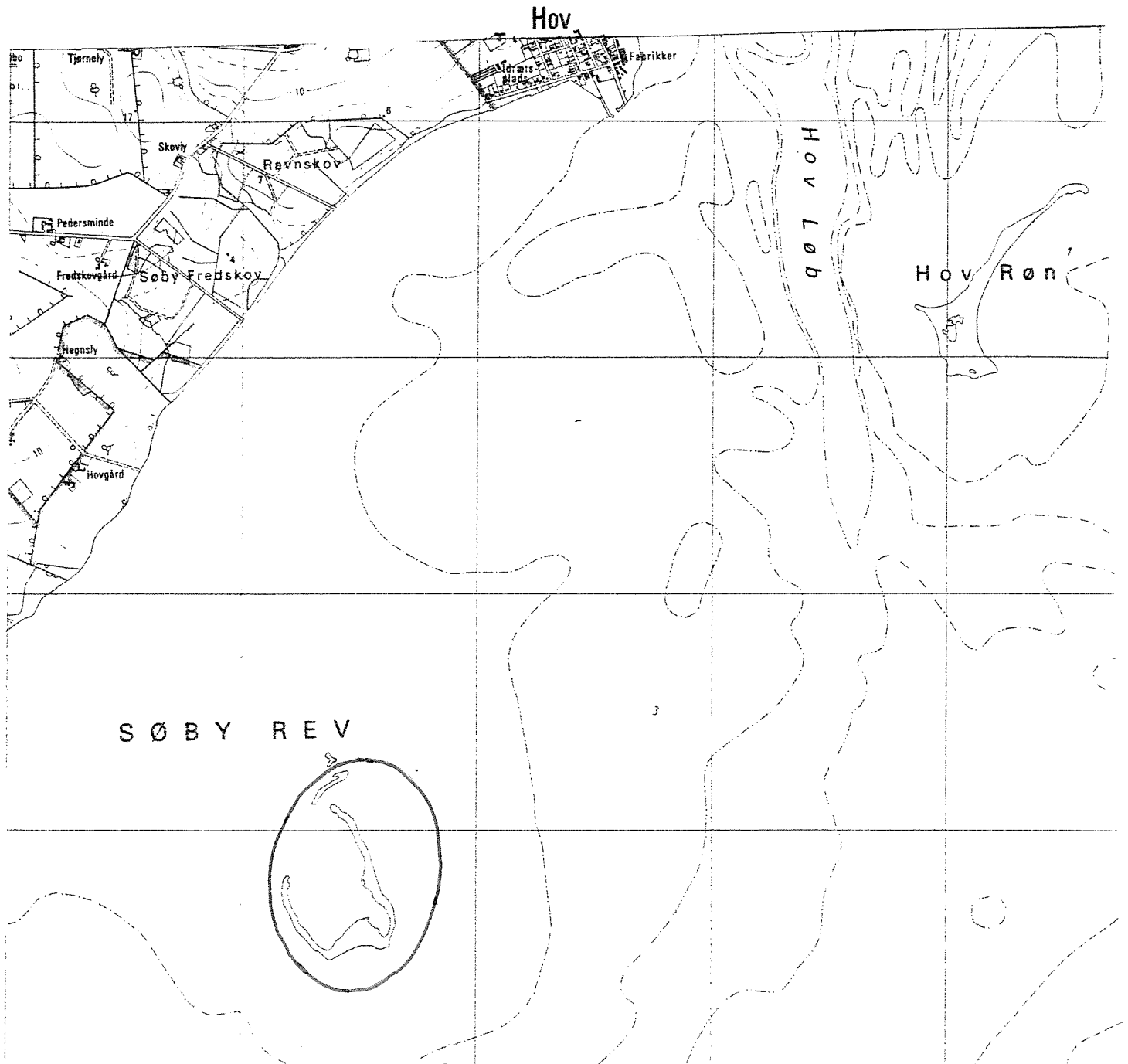

SØBY REV

en ø-floraliste med noter

af

Bernt Løjtnant og Erik Wessberg

1:25000

SØBY REV - EN Ø-FLORALISTE MED NOTER

Søby Rev, der ligger ved Jyllands østkyst tæt ind under land ca. 3 km. SV for Hov Røn, består i dag af to øer. Den største, der udgør langt det meste af det samlede areal på ca. 5 ha, ligger sydligst.

Øerne undergår i lighed med den nærliggende Hov Røn (Løjtnant & Wessberg 1986) hele tiden mindre forandringer, hvilket bl.a. illustreres af forsidekortet, der viser, at Søby Rev på det tidspunkt, da kortet blev revideret (1971), har bestået af tre øer. Ved den nuværende Nordø's nordspids er nye småholme måske ved at blive dannet på nogle stenrev, jf. flyfoto side 3.

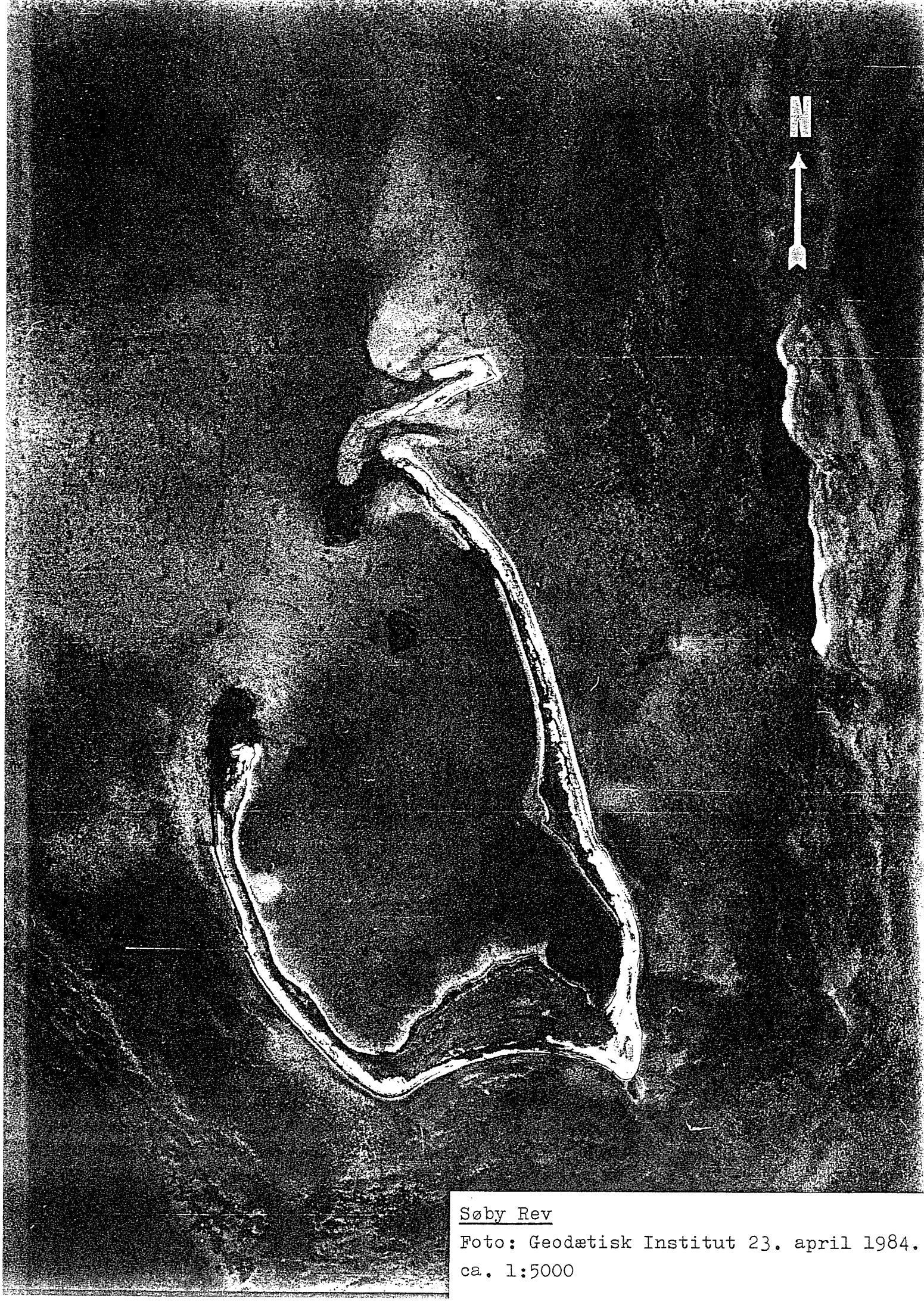
Iøvrigt er Søby Rev - som det også er tilfældet med Hov Røn - ung af alder. Den er eksempelvis ikke angivet på Geodætisk Instituts kort fra 1867-75 (revideret 1900) med ø-signatur.

Mellem fastlandet og Søby Rev findes to små, vegetationsklædte polder, som ved lavvande danner én stor, sammenhængende flade med de mellemliggende slik-/sandbundsarealer. Vegetationen på den inderste pold udgøres af en ca. 2 x 2 m stor bevoksning af Sandkryb (*Glaux maritima*), mens den på den ydre pold består af en ca. 4 x 4 m stor Annelgræs-bestand (*Puccinellia*).

Ligesom Hov Røn er det meste af Søby Rev opbygget af sten; men også her er størsteparten af denne hovedbestanddel overlejret af sand, som stedvis er dækket af et tyndt humuslag. Flere steder mod nord og nordøst præges strækninger af strandbredden af større sten.

Vegetationen på Søby Rev

Søby Rev er flere steder og især på de lave, sandede strandvolde på Nordøen samt på den østlige del af Sydøen domineret af Marehalm (*Leymus arenarius*). Her er Østersø-Strandsennep (*Cakile maritima* ssp. *baltica*), Rød Svingel (*Festuca rubra* ssp. *rubra*), Gråbynke (*Artemisia vulgaris*) og Alm. Fuglegræs (*Stellaria media*)

Søby Rev

Foto: Geodætisk Institut 23. april 1984.
ca. 1:5000

også hyppige. Andre steder er strandvoldene derimod domineret af Strand-Mælde (*Atriplex littoralis*) og Strand-Kamille (*Tripleurospermum maritimum*), medens bl.a. Hybrid-Kvik (*Elytrigia junceiforme* x *repens*) og Kruset Skræppe (*Rumex crispus*) optræder mere sparsomt.

Den sydlige, brede del af Sydøen er tydeligt zoneret. Zoneringen er typisk således: mod nord findes yderst en zone med bælder af Strand-Mælurt (*Artemisia maritima*); derefter følger en zone domineret af Marehalm og Alm. Kvik (*Elytrigia repens*), medens de større, centrale dele rummer en mere varieret vegetation med bl.a. Gråbynke, Alm. Fuglegræs, Strand-Mælde, Kruset Skræppe og Ager-Svinemælk (*Sonchus arvensis*). I lavninger her findes typisk Strand-Svingel (*Festuca arundinacea*) og Kruset Skræppe samt Strand-Bede (*Beta vulgaris* ssp. *maritima*), medens Draphavre (*Arrhenatherum elatius*) er almindelig på de allerhøjeste dele.

På denne del af Sydøen findes også adskillige, små vandhuller, som alle er omkranset af Strand-Asters (*Aster tripolium*), Kødet Hindeknæ (*Spergularia marina*), Læge-Kokleare (*Cochlearia officinalis*), Strand-Mælde og Spyd-Mælde (*Atriplex latifolia*) m.fl. I en lavning i nærheden af en af disse strandsøer voksede i 1985 1 eksemplar af Kær-Svinemælk (*Sonchus palustris*) i selskab med bl.a. Strand-Mælde og Strand-Vejbred (*Plantago maritima*). Kær-Svinemælk er blevet almindelig langs Horsens Fjord; men den findes nu også på flere af øerne i Horsens Fjord, bl.a. på Alrø og Alrø Poller (Wessberg 1985a, 1985b).

På nordsiden af den sydlige del af Sydøen findes et mindre område, som er meget sumpet og tillige noget "hængesækagtigt" p.g.a. store mængder opskyllet Ålegræs (*Zostera*). Udover Strand-Asters og Strand-Vejbred findes her Vingefrøet Hindeknæ (*Spergularia media*), Strandgåsefod (*Suaeda maritima*) og to af vore Salturtarter, Alm. Salturt (*Salicornia europaea*) og Kortakset Salturt (*Salicornia ramosissima*). Det kan også nævnes, at Strand-Annelgræs (*Puccinellia maritima*), som ellers ikke er særlig udbredt på Søby Rev, dominerer et

mindre strandengsområde på denne del af Sydøen.

På Sydøens sydlige side findes nogle steder en op til 5 m bred sandstrand, hvor der kun findes en meget sparsom vegetation. Karakteristiske arter hér er Alm. Sodaurt (*Salsola kali* ssp. *kali*) og Klæbrig Brandbæger (*Senecio viscosus*), ligesom der træffes en hel del individer af Alm. Byg (*Hordeum vulgare*).

De eneste buske, vi har set under vore ekskursioner til øen i 1984 og 1985, er fundet på den centrale del af Sydøen, nemlig nogle få eksemplarer af Rynket Rose (*Rosa rugosa*) og Håret Blågrøn Rose (*Rosa dumalis* ssp. *coriifolia*).

Et vigtigt fugleområde

Søby Rev er en betydningsfuld fuglelokalitet. Ganske vist yngler der ikke nær så mange vade- og andefugle på Søby Rev som på Hov Røn; men årsagen er indlysende: Hov Røn er adskilt fra fastlandet af det mere end 10 m dybe Hov Løb. Man kan derimod vade til Søby Rev. Det er ganske vist ikke ret mange mennesker - udover jægere, der aflægger Søby Rev besøg; men Ræv kan åbenbart også komme derover. Der blev således fundet en død Ræv på øen den 21. maj 1985.

Af fugle, der yngler på Søby Rev, kan nævnes: Ederfugl, Klyde, Strandskade og Toppet Skallesluger samt Havterne, Splitterne, Stormmåge og Sølvmåge. Som rastelokalitet er øen og de omgivende farvande især kendt for de store forekomster af Lille Kobbersneppe, Alm. Ryle og Hjejle (Fog 1973, Dybbro & Janniche 1983).

Der drives en meget intensiv jagt ved og på Søby Rev, og Sydøen skæmmes af mange mere eller mindre faste jagt-skjul.

Siden 1976 har Søby Rev med omliggende farvand (ialt ca. 19 ha) været udlagt som vildtreservat (ø-reservat) med adgangsforbud i perioden 1. april - 15. juli.

Floraen på Søby Rev

I modsætning til de fleste andre, ubeboede småøer er der tidligere blevet foretaget botaniske undersøgelser på Søby Rev. Højager & Halberg (1970) giver således en detaljeret beskrivelse af vegetationen på Søby Rev. Arter angivet fra Søby Rev af Søren Højager & Kaj Halberg er i listen markeret med "!" foran navnet. Arter, som de har set, men som ikke er set af os under vore ekskursioner til Søby Rev (Bernt Løjtnant & Erik Wessberg 8. sept. 1984; Hans Øllgaard & Erik Wessberg 21. maj 1985; Erik Wessberg 6. okt. 1985), er understreget i floralisten, uanset om det for et par af disse arters vedkommende kan anses for tvivlsomt, om der er tale om korrekte determinationer - f. eks. Ager-Kål (*Brassica campestris*), Svine-Mælde (*Atriplex patula*) og Alm. Hanekro (*Galeopsis tetrahit*).

I 1970 besøgte Bernt Løjtnant Nordøen 4 gange, og på disse ekskursioner blev der fundet enkelte arter, som ikke er blevet observeret under vore besøg i 1984-85. Disse arter er i floralisten mærket med "(B.L. 1970)".

For hver arts vedkommende er det angivet, om den er fundet på Nordøen og/eller på Sydøen; dette er i listen angivet med hhv. "N", "N,S" og "S".

Med hensyn til plantenavnene har vi så vidt muligt fulgt Dansk Feltflora (Hansen 1985). Dog har vi vedrørende *Atriplex* fulgt Pedersen (1968).

I alt er der nu rapporteret 122 taxa fra Søby Rev, inkl. 30 arter tilhørende *Taraxacum*-slægten (Mælkebøtte).

- ! *Achillea millefolium* (Alm. Røllike) - S
Agrostis tenuis (Alm. Hvene) - S
! *Anagallis arvensis* (Rød Arve)
Anthriscus sylvestris (Vild Kørvel) - S
Arabidopsis thaliana (Gåsemad) - S
! *Arrhenatherum elatius* (Draphavre) - N (B.L. 1970), S
! *Artemisia maritima* (Strand-Malurt) - N, S
! - *vulgaris* (Gråbynke) - N, S
! *Aster tripolium* (Strand-Asters) - N, S
Atriplex deltoidea (Tand-Mælde) - S
! - *latifolia* (Spyd-Mælde) - N (B.L. 1970), S
! - *littoralis* (Strand-Mælde) - N, S
! - *patula* (Svine-Mælde)
- *triangularis* (Melet Mælde) - S
! *Avena sativa* (Alm. Havre)
Beta vulgaris ssp. *maritima* (Strand-Bede) - N, S
! *Brassica campestris* (Ager-Kål)
! *Cakile maritima* ssp. *baltica* (Østersø-Strandsennep) - N, S
! *Capsella bursa-pastoris* (Hyrdetaske) - N (B.L. 1970), S
Cerastium fontanum ssp. *triviale* (Alm. Hønsetarm) - S
- *semidecandrum* (Femhannet Hønsetarm) - S
! *Chamaenerion angustifolium* (Gederams) - S
Chamomilla suaveolens (Skive-Kamille) - N (B.L. 1970)
Chenopodium album (Hvidmelet Gåsefod) - S
! *Cochlearia danica* (Dansk Kokleare) - N, S
! - *officinalis* (Løge-Kokleare) - N, S
Convolvulus arvensis (Ager-Snerle) - S
! *Crambe maritima* (Strandkål) - N (B.L. 1970), S
! *Dactylis glomerata* (Alm. Hundegræs) - S
! *Elytrigia junceiforme* (Strand-Kvik)

- Elytrigia junceiforme* x *repens* (Hybrid-Kvik) - N, S
 ! - *repens* (Alm. Kvik) - N, S
 ! *Festuca arundinacea* (Strand-Svingel) - S
 - *ovina* (Fåre-Svingel) - S
 ! - *rubra* ssp. *rubra* (Rød Svingel) - N, S
Galeopsis bifida (Skov-Hanekro) - S
 ! - *speciosa* (Hamp-Hanekro)
 ! - *tetrahit* (Alm. Hanekro)
 ! *Galium aparine* (Burre-Snerre) - N (B.L. 1970), S
 - *verum* ssp. *verum* (Gul Snerre) - S
Geranium molle (Blød Storkenæb) - S
 ! - *pusillum* (Liden Storkenæb) - S
 ! *Glaux maritima* (Sandkryb)
 ! *Honckenya peploides* (Strandarve) - N (B.L. 1970), S
 ! *Hordeum vulgare* (Alm. Byg) - N (B.L. 1970), S
Lamium hybridum (Fliget Tvetand) - S
 ! - *purpureum* (Rød Tvetand) - S
 ! *Leontodon autumnalis* (Høst-Borst)
 ! *Leymus arenarius* (Marehalm) - N, S
 ! *Linaria vulgaris* (Alm. Torskemund)
 ! *Lolium perenne* (Alm. Rajgræs) - S
Papaver argemone (Kølle-Valmue) - S
 ! - *dubium* (Gærde-Valmue) - S
 ! *Phragmites australis* (Tagrør) - S
 ! *Plantago maritima* (Strand-Vejbred) - N, S
 ! *Poa annua* (Enårig Rapgræs) - S
 - *pratensis* s.l. (Eng-Rapgræs) - N (B.L. 1970)
 - - *ssp. irrigata* (Blågrøn Rapgræs) - S
Polygonum aviculare ssp. *aequale* (Småbladet Vej-Pileurt) - N, S

- ! *Polygonum aviculare* ssp. *aviculare* (Alm. Vej-Pileurt) - S
! - *convolvulus* (Snerle-Pileurt) - N (B.L. 1970), S
! - *lapathifolium* ssp. *pallidum* (Bleg Pileurt)
! - *persicaria* (Fersken-Pileurt)
! *Potentilla reptans* (Krybende Potentil)
! *Prunus avium* (Fugle-Kirsebær) - N (B.L. 1970)
! *Puccinellia maritima* (Strand-Annelgræs) - N, S
Rosa dumalis ssp. *coriifolia* (Håret Blågrøn Rose) - S (Højager &
Halberg 1970 angiver "Rosa sp." fra Søby Rev)
! - *rugosa* (Rynket Rose) - S
! *Rumex crispus* (Kruset Skræppe) - N, S
Ruppia maritima (Alm. Havgræs)
! *Salicornia europaea* (Alm. Salturt) - N, S
- *ramosissima* (Kortakset Salturt) - N, S
! *Salsola kali* ssp. *kali* (Alm. Salturt) - N, S
! *Sedum acre* (Bidende Stenurt) - S
Senecio viscosus (Klæbrig Brandbæger) - S
! - *vulgaris* (Alm. Brandbæger) - S
! *Silene alba* (Aften-Pragtstjerne) - S
! *Sonchus arvensis* (Ager-Svinemælk) - N (B.L. 1970)
- *asper* (Ru Svinemælk) - S
! - *oleraceus* (Alm. Svinemælk) - S
- *palustris* (Kær-Svinemælk) - S
! *Spergularia marina* (Kødet Hindeknæ) - N, S
! - *media* (Vingefrøet Hindeknæ) - N, S
Stellaria media (Alm. Fuglegræs) - N, S
- *pallida* (Bleg Fuglegræs) - S
! *Suaeda maritima* (Strandgåsefod) - N, S
! *Taraxacum*, sect. *Vulgaria* (Fandens Mælkebøtte) - N (B.L. 1970) :
- *acroglossum* - S

Taraxacum alatum - S
 - ancistrolobum - S
 - angustisquameum - S
 - caloschistum - S
 - contractum - S
 - cordatum - S
 - croceiflorum - S
 - hemicyclum - S
 - laticordatum - S
 - latisectum - S
 - lingulatum - S
 - mimulum - S
 - ostenfeldii - S
 - pallidipes - S
 - polyodon - S
 - procerisquameum - S
 - pseudoretroflexum - S
 - pulchrifolium - S
 - purpureum - S
 - recurvum - S
 - sellandii - S
 - subdahlstedtii - S
 - subhuelphersianum - S
 - tumentilobum - S
 - valens - S
 - vanum - S
 - vastisectum - S
 - xanthostigma - S

Taraxacum, sect. Celtica (Eng-Mælkebøtte) :

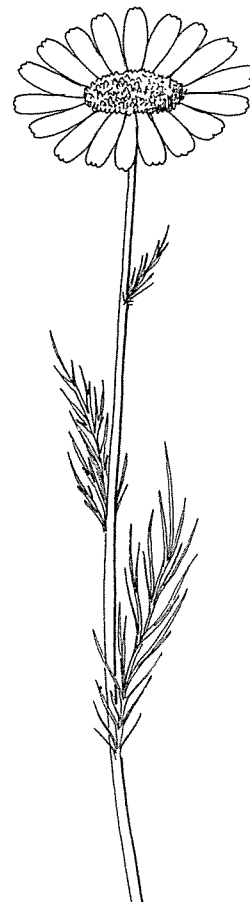
- gelertii - S

- ! *Tragopogon pratensis* ssp. *pratensis* (Eng-Gedeskæg) - S
Tripleurospermum inodorum (Lugtløs Kamille) - N, S
! - *maritimum* (Strand-Kamille) - N, S
Viola arvensis (Ager-Stedmoderblomst) - S
! - *tricolor* ssp. *tricolor* (Alm. Stedmoderblomst)
Zostera angustifolia (Smalbladet Bændeltang)

I tilslutning til den ovenstående liste kan det nævnes, at Søren Højager den 22. maj 1982 mener at have fundet *Cerastium brachypetalum* & *C. glomeratum* (Stivhåret og Opret Hønsetarm) på Søby Rev (Søren Højager in litt. til BL af 3. jan. 1986). - Belæg af de to arter, hvis forekomst på øerne forekommer højst usandsynlig, foreligger desværre ikke.

Tripleurospermum maritimum (Strand-Kamille) er almindelig ved kysterne. Men det synes *T. inodorum* (Lugtløs Kamille) også at være. Blandt de 15 marine øer, som vi hidtil har udarbejdet ø-floraer for (jf. side 13), er begge arter således fundet i strandzonen på de 13. Måske er Lugtløs Kamille derfor alligevel, i modsætning til oplysningerne i f. eks. Dansk Feltflora, en indigén art?

Citeret litteratur

- Fog, M., 1973 : Om Hov Røn og dens ynglefugle. -
Flora og Fauna 79 : 25-31.
- Hansen, K. (red.), 1985 : Dansk Feltflora. 3. opl. -
København.
- Højager, S. & K. Halberg, 1970 : Vegetationen på År-
hus-egnen. Holmene på Søby Rev. - Gejrfuglen 6: 50-58.
- Løjtnant, B. & E. Wessberg, 1986 : Hov Røn - en ø-
floraliste med noter. - Randers.
- Pedersen, A., 1968 : Nogle kritiske, danske Atriplex-
arter. - Botanisk Tidsskrift 63 : 289-303.
- Wessberg, E., 1985a : Alrø - en floraliste med noter. -
Randers.
- Wessberg, E., 1985b : Alrø Poller - en ø-floraliste
med noter. - Randers.

Tak

Universitetslektor Alfred Hansen, seminarielektor Anfred Pedersen og overlærer Hans Øllgaard takkes for deres kommentarer til notatet, ligesom de takkes for bestemmelse og verificering af en række planter.

En speciel tak skal rettes til Landbrugsministeriets Vildtforvaltning ved reservatinspektør Palle Uhd Jepsen for tilladelsen til, at vi måtte foretage botaniske undersøgelser på Søby Rev inden for reservatfredningsperioden.

Tegningerne er velvilligst stillet til rådighed af lærer Jens Chr. Schou.

Bernt Løjtnant
Gørtlervej 87
8900 Randers

Erik Wessberg
Sandagervej 13 Assentoft
8900 Randers

Vore hidtidige og aktuelle ø-undersøgelser

Bernt Løjtnant og Erik Wessberg har hidtil udarbejdet flora-
lister for følgende øer:

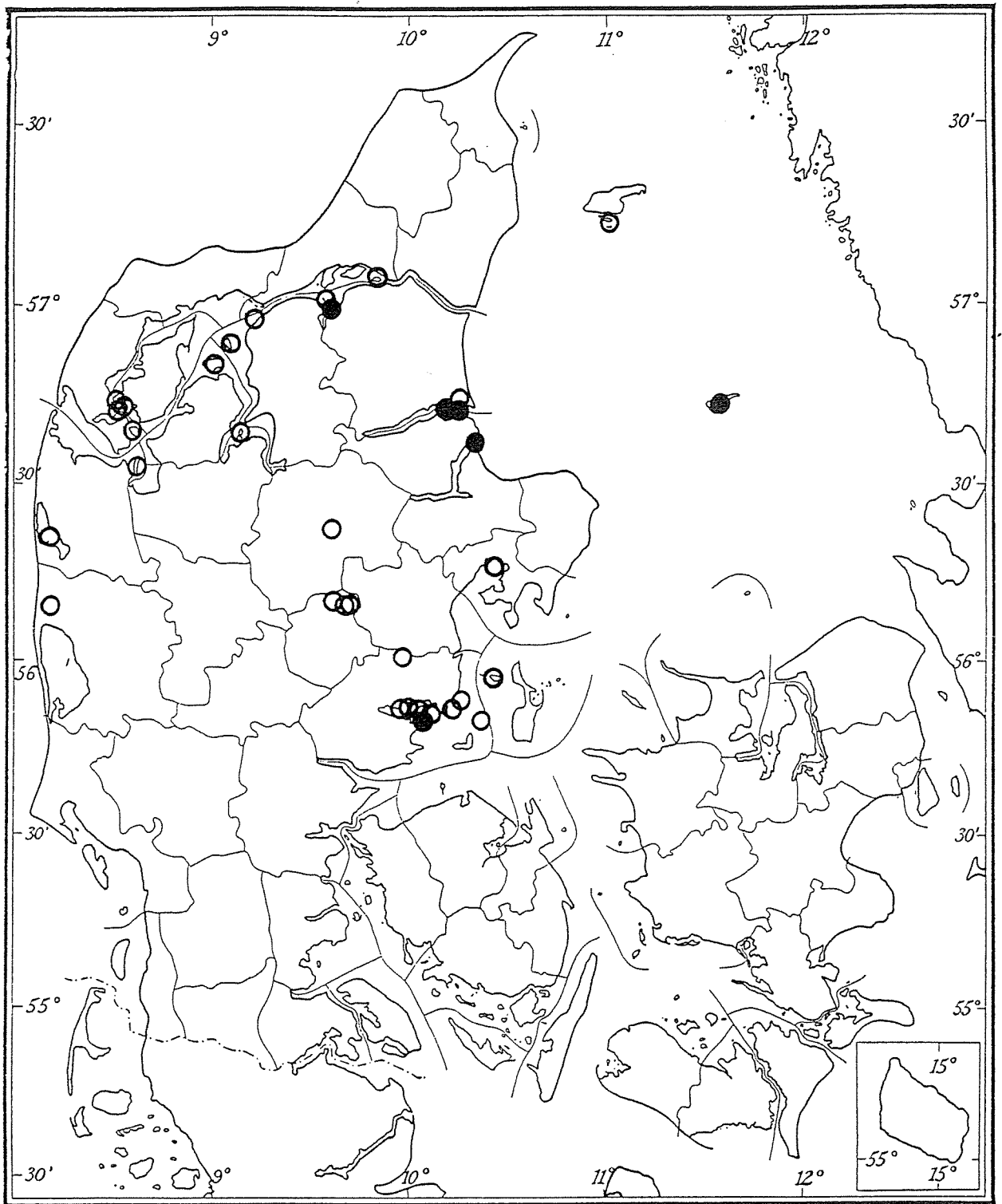
1. Anholt (1981). - (BL & EW). 50 pp.
2. Hjarnø i Horsens Fjord (1981). - (BL & EW). 26 pp.
3. Treskelbakkeholm i Mariager Fjord (1983). - (BL & EW). 16 pp.
4. Klosterholm/Startøtterne i Nibe Bredning (1984). - (BL & EW). 24 pp.
5. Mellempolde i Randers Fjord (1984). - (BL & EW). 17 pp.
6. Pletten (Store Plet) i Mariager Fjord (1984). - (BL & EW). 14 pp.
7. Alrø i Horsens Fjord (1985). - (EW). 37 pp.
8. Møgelø i Julsø ved Silkeborg (1985). - (EW). 19 pp.
9. Lille Plet i Mariager Fjord N.f. Pletten (1985). - (BL & EW). 12 pp.
10. Paradisøerne i Borre Sø S.f. Silkeborg (1985). - (EW). 19 pp.
11. Alrø Poller i Horsens Fjord SØ for Alrø (1985). - (EW). 15 pp.
12. Tange Ø i Tange Sø (1985). - (EW). 13 pp.
13. Hov Røn NØ for Gyllingnæs (1986). - (BL & EW). 17 pp.
14. Svanegrunden NØ for Endelave (1986). - (BL). 20 pp.
15. Vår Holm og Kyø Holm i Limfjorden ved Nibe (1986). - (EW). 20 pp.
16. Fjandø i Nissum Fjord (1986). - (EW). 21 pp.
17. Egholm i Limfjorden ved Ålborg (1986). - (BL & EW). 44 pp.
18. Søby Rev Ø.f. Gyllingnæs (1986). - (BL & EW). 15 pp.

Siden 1981 har vi derudover foretaget floristiske undersøgelser -
med henblik på udarbejdelse af floralister med noter - på
følgende øer og øgrupper, regnet fra nord:

19. Rønnerne mellem Frederikshavn og Strandby.
20. Hornfiskrøn S.f. Læsø.
21. Hornsgård Holm og Tøtten i Limfjorden NV for Nibe.
22. Arup Holm ved Feggesund.
23. Friggøerne i Limfjorden ved Løgstør.
24. Livø i Limfjorden.
25. Fur i Limfjorden.
26. Stenklipperne i Limfjorden ved Agerø.
27. Store Rotholm i Risgårde Bredning N.f. Hvalpsund.
28. Lille Rotholm i Risgårde Bredning N.f. Hvalpsund.
29. Agerø i Limfjorden SV for Mors.
30. Lindholm i Limfjorden Ø.f. Thyholm.
31. Fuglholm i Limfjorden mellem Jegindø og Agerø.
32. Jegindø i Limfjorden Ø.f. Thyholm.
33. Lundø mellem Skive Fjord og Lovns Bredning.
34. Odpold i Randers Fjord SV for Udbyhøj.

35. Venø i Limfjorden SØ for Thyholm.
36. Stenrevet i Randers Fjord V.f. Udby.
37. Hindø i Stadil Fjord.
38. Kalø i Kalø Vig.
39. Lilleø i Julsø ved Silkeborg.
40. Bregneø i Julsø ved Silkeborg.
41. Alø i Julsø ved Silkeborg.
42. Sankt Thomas i Skanderborg Sø.
43. Æbelø i Skanderborg Sø.
44. Kalvø i Skanderborg Sø.
45. Tunø ved Samsø.
46. Mejlesholm i Stavns Fjord ved Samsø.
47. Hjortholm i Stavns Fjord ved Samsø.
48. Vorsø i Horsens Fjord.
49. Vorsø Kalv SV for Vorsø.
50. Endelave SV for Samsø.
51. Mågeøerne ved Bogense.
52. Dræet S.f. Æbelø.
53. Drættegrund SV for Æbelø.
54. Ejlinge SØ for Æbelø.
55. Mejlø ved Hindsholm.
56. Enø ved Hindsholm.
57. Bogø ved Hindsholm.
58. Vejlø ved Hindsholm.
59. Vejlø Kalv ved Hindsholm.
60. Holmene i Odense Fjord ved Drejet.
61. Ægholm i Odense Fjord ved Hofmansgave.
62. Trindelen i Odense Fjord ved Hofmansgave.
63. Leammer i Odense Fjord ved Hofmansgave.
64. Kyholm i Odense Fjord S.f. Leammer.
65. Svine i Gamborg Fjord SØ for Middelfart.
66. Tornø i Odense Fjord.
67. Torø i Lillebælt S.f. Assens.
68. Vigø i Helnæs Bugt NV for Fåborg.
69. Horsehoved i Helnæs Bugt NV for Fåborg.
70. Illum i Helnæs Bugt NV for Fåborg.
71. Barsø i Lillebælt NV for Als.

NB : Når vi bringer denne liste, skyldes det, at vi meget gerne hører om alle fund af planter - såvel ældre som nyere - fra disse øer.

- : øer, for hvilke BL & EW har udarbejdet floralister med noter.
  - : øer, på hvilke BL & EW siden 1981 har foretaget målrettede floristiske undersøgelser med henblik på udarbejdelse af totalfloralister med noter om bl.a. særlige floristiske/plantesociologiske forhold, aktuelle/potentielle trusler og plejebenhov.
- Iøvrigt henvises til afsnittet om vore hidtidige og aktuelle ø-undersøgelser.